

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-118/17

Датум: 26.03.2018. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву „Природна енергија“ д.о.о. Шипово, за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Јовићи“ на ријеци Пливи, на локацији означеној као к.ч. број 618, општина Шипово, инсталисане снаге 0,6 MW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12 и 79/15), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07 и 50/10), д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се одговорном лицу „Природна енергија“ д.о.о. Шипово, ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за МХЕ „Јовићи“ на ријеци Пливи, на локацији означеној као к.ч. број 618, општина Шипово, инсталисане снаге 0,6 MW.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:

2.1. Хидроенергетско постројење које чине сљедећи објекти:

- Преградни праг (чија круна се налази на апсолутној коти од 455.10 мнм и која ће бити изведена од природног материја - камених облутака, чије је функција скретање воде у доводни канал).
- Доводни канал дужине 120 m и ширине 6,8 m, (чија је функција увођење воде у машинску зграду).
- Преливни јаз (чије је функција да евакуише било какав вишак воде који се формира у каналу).
- Рибља стаза димензија 60x60 cm, (за несметан пролаз риба низводно и узводно, од преградног прага, изграђена од камених облутака и обликована системом зиг-заг како би се умирило течење воде).
- Машинска зграда спољних димензија 10.2 m x 26 m (на лијевој обали ријеке Пливе, у којој су инсталисане двије производне јединице, односно двије каплан турбине са одговарајућим синхроним генераторима и трафоима, те осталом пратећом машинском и електро опремом).
- Одводни канал (од машинске зграде до природног корита Пливе предвиђено је извођење одводног канала, дно канала је условљено котом успора низводне хидроелектране МХЕ „Главица" и котом корита ријеке).

3. Одговорно лице „Природна енергија“ д.о.о. Шипово дужан је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и мониторинг емисија, током рада и престанка рада постројења, у складу са достављеном документацијом за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха и мјере заштите од буке

У току изградње:

- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на околину.
- Вршити редовну техничку контролу возила на радилишту и њихово редовно одржавање те користити горива са дозвољеним садржајем сумпора.
- При утовару одржавати оптималну влажност утоварног материјала (око 6 %), а у сушном периоду вршити квашење ископаног материјала.
- При транспорту утовара камионима вршити орошавање водом приступних путева и манипулативних површина.
- Локалне саобраћајнице планирати без нарушавања локалног и транзитног саобраћаја у односу на ситуацију прије почетка изградње.
- У циљу спречавања емисије прекомјерне буке из објекта редовно пратити исправност и одржавати техничке стандарде инсталиране опреме и уређаја.
- Машинска зграда као највећи извор буке мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Придржавати се мјера заштите од буке уређаја смањеном емисијом буке у животну средину.
- Нису потребне посебне мјере заштите становништва од буке у периоду експлоатације предметне мале хидроелектране, а у току ремонта радници морају користити заштитна средства ради заштите од буке.

У току експлоатације:

- У току експлоатације предметног енергетског постројења нису потребне мјере заштите ваздуха и заштите од буке јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух и емисије буке.

3.2.2. Мјере за заштиту вода и земљишта

У току изградње:

- Прије почетка грађења припремити план организације градилишта са дефинисаним простором за депоновање скинутог покровног земљишта, складишта грађевинског отпада и складишта комуналног отпада.
- Придржавати се мјера за уређење простора у току извођења радова на изградњи кроз придржавање услова наведених у пројектној документацији и одобрењу за грађење.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- На градилишту користити преносне еколошке санитарне тоалете и исте у сарадњи са најближом комуналном службом редовно одржавати и празнити.

- Све манипулације са нафтом и њеним дериватима у процесу грађења обављати уз максималне мјере заштите и на непропусној подлози.
- Забрањено је прати машине и возила у зони радова, а добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Смјештај свих возила и механизације која користе течено гориво, мора бити на уређеном водонепропусном платоу уз строгу контролу евентуалног загађења, односно процуривања, течна горива чувати у затвореним посудама, смјештеним на сигурном мјесту по могућности у бетонираном базену.
- Уколико дође до излијевања горива, одмах приступити санацији загађене површине.
- При раду механизације избјегавати ноћни рад.
- Приступне и друге градилишне путеве редовно одржавати и квасити (ако има прашине), уз вођење рачуна о ненарушавању изгледа околине.
- Забрањено је истресање ископаног материјала на обалу ријеке и у водоток.
- Прије почетка изградње одлагалишта грађевинског материјала планирати на локалитетима гдје ће бити најмање штете за биљни покров.
- Ако се током ископа појави и одређена количина хумуса, исти треба да буде депонован на посебна мјеста гдје ће бити изолован од утицаја других материјала из ископа као и загађена хемикалијама (моторна уља, нафта и сл. из механизације која се користи на градилишту).
- Уклоњени хумус оставити за касније хортикултурно уређење локације градилишта чиме ће се умањити деградација земљишта.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Заштитити површине осјетљиве на ерозију средствима стабилизације која спречавају ерозију и доношење еродираних материјала у водоток.
- Извођач радова мора да изврши ремедијацију угроженог земљишта и доведе га у првобитно стање.
- У потпуности поштовати услове из водних смејрница.

У току експлоатације:

- Обавезно испуштати количину воде намјењену одржавању биолошког минимума, која ће бити прописана водном дозволом, у циљу одржавања живота акватичних заједница, устаљеног режима и квалитете воде у ријечном кориту ријеке низводно од водозавата (на основу нових хидролошких мјерења и она износи минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбјеђености, како је прописано чланом 65. Закона о водама).
- Обезбедити еколошки прихватљив проток иза преградног профила са показатељима квантитативних и квалитативних параметара, односно дотекле воде на уређени мјерни профил.
- Поштовати водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у сушим периодима уз његово праћење аутоматским мјерним инструментима.
- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале мора бити бар истог квалитета воде који се у њу упушта.
- Редовно одржавати сливнике и за прикупљање воде са манипулативних површина.
- На излазу воде из турбине осигурати заштиту дна и обала на мјесту испуштања воде у природни ток ријеке, односно, тачно димензионисати одговарајуће слапиште.

- Успоставити аутоматску мјерну станицу на морфолошки стабилном дијелу корита између водозавата и испуста у циљу обезбјеђивања контроле испуштања еколошки прихватљивог протока иза преградног профила.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбина изградити непропусне танкване, уљне базене запремине довољне да могу примити сво евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Редовно прегледати обале ријеке у обухвату МХЕ и приступати санацији на мјестима гдје се уочи појава клизишта.
- Отпадну воду са паркинга и платоа око објекта, након третмана на сепаратору лаких течности, испуштати у упојни бунар.
- Оборинске воде са кровова објекта испуштати директно у упојни бунар на парцели.
- Оборинске воде, испуштене у реципијент - упојни бунар, морају да одговарају Правилнику о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске", број 44/01).
- Одржавати сливнике за прикупљање воде са манипулативних површина.
- Снабдијевање водом за санитарне и технолошке потребе обезбједити из градске водоводне мреже, под условима које прописује надлежно комунално предузеће.
- У случају да се планира канцелариски простор за боравак особља у току експлоатације објекта, при чему настају санитарне отпадне воде вршити њихово прикупљање у трокоморну водонепропусну септичку јаму изграђену у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема канализације („Службени гласник Републике Српске", број 68/01) и вршити пражњење септичке јаме од стране надлежне комуналне организације овлашћеним за ове послове (јавно комунално предузеће или предузеће овлаштено за управљање отпадом).
- **Само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске", број 44/01).**

3.2.3. Мјере за управљање отпадом

За вријеме изградње и у току експлоатације:

- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- На локалитету поставити довољан број контејнера за сакупљање комуналног отпада, а затим одвозити у сарадњи са комуналним предузећем у складу са уговором о сарадњи.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво, уље) обезбједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а даљи третман овог отпада вршити од стране овлашћене институције, која мора да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске", број 111/13 и 106/15).
- Придржавати се Плана управљања отпадом припремљеним у складу са чл. 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске", број 111/13 и 106/15).
- **Уговоре са овлашћеним институцијама за збрињавање отпада, у складу са Каталогом отпада („Службени гласник Републике Српске", број 19/15), закључити у**

складу са Правилником о условима за пренос обавеза управљања отпадом са произвођача и продавца на одговорно лице система за прикупљање отпада („Службени гласник Републике Српске“, број 118/05).

3.2.4. Мјере за заштиту пејзажа

- Радове изводити искључиво у просторном обухвату утврђеном у Главном пројекту.
- Ограничити крчење и скидање вегетације само на површинама гдје је то неопходно.
- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- Објекти постројења морају бити минималних габарита у којима је могуће обављати предвиђени процес производње.
- Обликовању и материјализацији посветити посебну пажњу, како се не би нарушиле карактеристике природног окружења, а препоручује се колико је год могуће, примјена локалних природних материјала (камен, дрво).
- У спољној обради избјегавати употребу видљивог бетона, лима, пластичних материјала.
- Након завршетка грађевинских радова обавезно спровести мјере рекултивације и санације терена.

3.2.5. Мјере за заштиту флоре и фауне

- У циљу заштите вегетације и непотребног још већег уништавања биљног фонда на овом подручју ограничити крчење вегетације и кретање грађевинских машина, механизације и транспортних средстава искључиво у простору одобреном по Главном пројекту.
- Посебно је забрањено да се материјали из ископа гурају у кањон.
- У циљу заштите околне фауне и њеног што мањег узнемиравања користити технички исправну грађевинску механизацију са што мањим степеном емисије штетних продуката сагоријевања, буке и вибрација, организацијом градилишта и фазним начином изградње омогућити пролазе, приступе појилиштима, хранилиштима и сл.
- Због заштите риба организација градилишта се мора обавити уз следеће услове:
 - Све вријеме током грађења се мора обезбједити несметана проточност корита, како не би биле угрожене рибе на низводним дионицама.
 - Радови унутар водотока се морају обављати тако да се избјегава замућивање воде у што већој мјери, јер је посљедица замућења воде смањење количине раствореног кисеоника у води што, може имати велике посљедице по живи свијет водотока.
 - При реализацији привремених загата у току ријеке, морају се предузети све мјере за заштиту риба, а евентуално заробљене рибе унутар привремених загата се морају под контролом чланова риболовачке организације пребацити у проточни дио корита.
 - Све активности на градилишту које имају интеракције са рибљим популацијама обављати у координацији са риболовачком организацијом и надлежном инспекцијом.
 - Након завршетка радова посебну пажњу посветити фази спуштања затварача на водозахвату, ради пуњења система мале хидроелектране и у тој фази се динамика спуштања затварача мора прилагодити захтјеву да се обезбједи неопходна проточност на низводном току ријеке.
 - Изградити рибљу стазу да би се омогућила миграција рибљих врста који живе у ријечи узводно и низводно од мале хидроелектране, као и пројектовати

механизме заштите риба од уласка у доводни систем мини хидроелектране и одржавати рибљу стазу проходном.

- Водозахватни објекат димензионисати да обезбиједи еколошки прихватљив проток (ЕПП), а који ће се, до доношења подзаконског акта, утврдити на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као минимални средњи мјесечни протокдеведесетпетпостотне обезбјеђености, на основу члана 65. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске", бр. 50/06, 92/09 и 121/12).
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица рада предметне мале хидроелектране, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.

3.2.6. Мјере за заштиту здравља људи

- Обезбједити и вршити редован годишњи мониторинг електромагнетног зрачења са акредитованим Центром за зрачење Института за јавно здравство Републике Српске а како би се обезбиједило праћење нивоа и јачине електромагнетних зрачења.
- Током градње радницама обезбиједити личну и колективну заштиту на раду и здравствену заштиту у надлежној здравственој установи.

3.2.7. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (члан 82. Закона о културним добрима, „Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералогско-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица (Закон о заштити природе, „Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.8. Мјере заштите природе и очувања валоризационих вриједности у складу са Стручним мишљењем Републичког завода за заштиту културно-историјског и природног наслеђа од 28.02.2018. године

- Објекат машинске зграде мора бити минималних габарита.
- Пројектном документацијом предвидјети да се истовремено уважавају сви елементи културно – историјских и природних вриједности.
- Кроз примјерену материјализацију и обликовање објекат прилагодити и интегрисати у амбијент.
- Код материјализације објекта користити природне материјале.
- У што већој мјери сачувати постојећу обалну вегетацију, ради стабилности терене и визуелног ефекта.
- За стабилизацију корита користити биолошке бетоде за осигурање терена.
- Забрањено је било какво стварање ујезерених површина.
- Није дозвољено извођење радова којим би се реметио или мијењао правац водотока.
- Најстрожије је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.

- Сав вишак земље, настао у фази извођења радова, мора се одмах уклонити са локације.
- При извођењу радова максимално користити постојеће приступне путеве, који се након завршетка радова морају вратити у првобитно стање.
- Траса далековода од машинске зграде мора бити пројектована уз минимално нарушавање природних и амбијенталних вриједности.
- Након завршених радова обавезно извршити рекултивацију и санацију терна, на начин да подсећа на првобитно стање.

3.2.9. Мјере у случају инцидентних ситуација

- Обавезно вршити редовне периодичне прегледе услова радне средине као и примјене мјера за заштиту радне и животне средине.
- Редовни периодични прегледи средстава рада и опреме, са аспекта примјене мјера заштите на раду и заштите животне средине, обавезни су у роковима утврђеним законским прописима.
- За санирање и локализацију загађења које би наступило у случају пробоја трафоа и истицања трансформаторског уља пројектом предвидјети одговарајуће диспозиционе елементе на тим објектима, који се састоје од сабирних канала испод трафоа и базена (непропусна бетонска када) за сакупљање уља, како исто не би могло да доспије у ријеку.
- Непропусна бетонска када мора бити довољних димензија да прими сву количину уља из трансформатора.
- Пројектовати потребне количине противпожарне воде користећи Правилник о техничким нормативима за спољашњу и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени гласник Републике Српске" број 39/13) и према прописима Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске" број 71/12).

3.2.10. Мјере одржавања уљних јама

- Седмично вршити визуелни преглед стања трансформатора и окна уљних јама, а обавезно након обилнијих падавина.
- У случају да се у јами налази значајнија количина воде извршити испумпавање у челичне бачве од 200 l или одговарајућу цистерну и одвозити у Електропренос у Рамићима у сепаратор масти и уља.
- У случају хаварије у којој би дошло до пуцања трансформаторског суда и истицања трансформаторског уља у јаму, извршити пречишћавање на постројењу за обраду уља и припрему за поновну употребу.

3.2.11. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у задовољавајуће стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати (затравити, нанијети слој хумуса и озеленити предметну површину).

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума (Сл. лист СРБиХ, бр. 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75
V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за другу зону утврђену према намјени подручја.

4.2. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	pH		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ³ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-
8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% засићења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВПК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-

13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/l	2 000
19.	Кадмијум	mg/l	10
20.	Манган	mg/l	500
21.	Никл	mg/l	10
22.	Олово	mg/l	10
23.	Укупни хром	mg/l	100
24.	Цинк	mg/l	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп. материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК5 при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500
Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадмијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70

Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*103- 5*104	5*104- 5*105	>105

5. Мониторинг

Одговорно лице је дужно вршити мониторинг за вријеме изградње, на следећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет воде ријеке Пливе	Физичко-хемијски и биолошки параметри (основни показатељи квалитета воде)	Узводно од локације водозахвата и низводно од локације машинске зграде	На 2 (два) мјерна мјеста, Једном мјесечно у току извођења грађевинских радова
Емисија буке	Интензитет нивоа буке	На локацији изградње објеката МХЕ	Петнаестоминутно мјерење нивоа буке приликом извођења грађевинских радова, Четири пута годишње за вријеме извођења радова
Квалитет земљишта	Загађење земљишта у складу са Правилником о дозвољеним количинама опасних и штетних материја уземљишту иметодама за њихово испитивање	На мјесту инцидента	У случају инцидента или по налогу инспектора

Одговорно лице је дужно вршити мониторинг у експлоатацији постројења, на следећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме и начин вршења мониторинга
Квалитет воде ријеке Пливе	Физичко-хемијски и биолошки параметри (основни показатељи квалитета воде)	Узводно од локације водозахвата и низводно од локације машинске зграде	На 2 (два) мјерна мјеста, Четири пута годишње

Еколошки проток	Количина воде у кориту ријеке	Између водозахвата и машинске зграде	У континуитету, успостављањем хидролошке станице
Емисија буке	Интензитет нивоа буке	На локацији машинске зграде према стамбеним објектима	Петнаестоминутно мјерење нивоа буке два пута годишње

5.1. Инвеститор је дужан мониторинг вршити путем овлашћене институције, а извјештаје о извршеном мониторингу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Инвеститор је дужан без одлагања пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који значајно утиче на животну средину.

5.4. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Саставни дио овог рјешења чине „Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе» израђени од овлашћене институције Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бања Лука.

7. Накнада за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

8. Еколошка дозвола се издаје на период од пет година од дана издавања еколошке дозволе.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

10. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, уређење, грађевинарство и екологију, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Образложење

Дана 22.11.2017. године, подносилац захтјева „Природна енергија“ д.о.о. Шипово, предао је овом Министарству захтјев за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Јовићи“ на ријеци Пливи, на локацији означеној као к.ч. број 618, општина Шипово, инсталисане снаге 0,6 MW.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази, који су према истој одредби израђени од Институт за грађевинарство „ИГ“ д.о.о. Бања Лука, институције овлашћене од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине.

Након што је захтјев и документација размотрена утврђено је да Докази уз захтјев за издавање еколошке дозволе не садрже све елементе по којим би се могла донијети одлука овог органа. Конкретно, у приложеном Рјешењу овог Министарства, број 15.04-96-102/11 од 07.07.2011. године, којим одговорно лице није обавезно спроводити процјену утицаја нити прибавити Студију утицаја на животну средину за МХЕ „Јовићи“ на ријеци Пливи, на локацији означеној као к.ч. број 618, општина Шипово, инсталисане снаге 0,6 MW јасно је указано да је Републички завод за заштиту културно – историјског и природног наслеђа утврдио да се локација изградње МХЕ „Јовићи“ налази у подручју које је планирано у заштићено природно подручје. Из тог разлога, став наведне институције је указивао да је из тог разлога, реализација пројекта неприхватљива. У тачки 4.6. Доказа су наведени уопштени подаци о планираној заштити подручја али без конкретног закључка да ли је и под којим условима могућа реализација овог пројекта. Цијенећи овакав став, као и чињеницу да достављени Докази нису уопште дали образложење и коментар на наведено рјешење, а у диспозитиву наведеног рјешења је то наведено као обавеза затражено је од стране овог органа, дана 29.01.2018. године, прибављање става Републичког завода за заштиту културно – историјског и природног наслеђа на припремљене Доказе, односно прибављање сагласности Републичког завода за заштиту културно – историјског и природног наслеђа на нема сметњи за реализацију предметног објекта. По претходно прибављеном ставу Републичког завода за заштиту културно – историјског и природног наслеђа, наведним дописом Министарства затражено је усклађивање Доказа и по свим тачкама утврђеним чл. 85. став 1. Закона о заштити животне средине, што је и учињено дана 05.03.2018. године. У складу са наведеном допуном извршено је и усклађивање мјера за заштиту вода и мјера заштите пејзажа и природе, које су саставни дио овог рјешења.

Уз Доказе прописане чланом 85. став 1. Закона о заштити животне средине приложени су: Рјешење овог Министарства, број 15.04-96-102/11 од 07.07.2011. године, којим одговорно лице, није обавезно спроводити процјену утицаја нити прибавити Студију утицаја на животну средину за МХЕ „Јовићи“ на ријеци Пливи, на локацији означеној као к.ч. број 618, општина Шипово, инсталисане снаге 0,6 MW; Локацијски услови за изградњу предметне мале хидроелектране, број 15.02-364-40/17 од 20.07.2017. године, издати од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију, Уговор о концесији за изградњу мале хидроелектране „Јовићи“ на ријеци Плива и Уговор о уступању Уговора о концесији за изградњу мале хидроелектране „Јовићи“ на ријеци Плива, којим је измјењено одговорно лице са „Дуга“ д.о.о. Кнежево на „Природна енергија“ д.о.о. Шипово.

Као што је у Доказима наведено, захтјев је поднесен за МХЕ Јовићи које је прибранско постројење са аспекта кориштења пада, а проточно са аспекта кориштења вода. Кота нормалног успора износи 456,40 mnm, кота доње воде просјечно 453,00 mnm. Расположиви пад 3,4 m. Просјечни вишегодишњи проток на профили бране износи 21,1 m³/s, са трајањем протицаја једнаким и већим од средњег, 42% годишње или 152 дана у просјечној години.

Доводни канал је дужине 120 m и ситуационо се полаже на мјесто некадашњег рибањачког канала. Ширина канала је константна по читавој дужини и износи 6,80 m. Подужни пад канала је усвојен након рачунске провјере критичне дубине за инсталисани протицај од 20 m³/s. Канал се изводи као бетонска конструкција која се састоји од бетонске

плоче у дну и бочних зидова - један зид до корита, а други уз магистрални пут. Зид до корита ријеке на почетку канала је у кривини и попречно у потпуности пресеца корито Пливе, усмјеравајући све воде према каналу и електрани. Тако се дио воде енергетски користи, а дио прелијева преко зида на читавој дужини од сса 130 m. Количина воде које прелијевају зависе од односа тренутног дотицаја и усвојене количине инсталисаног протицаја. Да би се осигурао од неповољних ефеката преливног млаза, односно повећала његова стабилност, зид се на читавој висини од стране ријеке засипа крупним каменим блоковима. Зид канала до магистралног пута изводи се као вертикална бетонска конструкција која на већем дијелу висине практично представља обложни зид. Круна зида је усклађена са kotaма нивелете магистралног пута, тако да његова висина износи око 3,50 m.

У Доказима се наводи да ће машинска зграда бити изграђена уз регионални пут Шипово – Бараћи, на мјесту напушеног рибњака. У машинској згради биће смјештена одговарајућа машинска и електро опрема. Дуж лијеве обале Пливе пролази магистрални пут са које је могуће најједноставан начин обезбједити одговарајући приступ, како у фази извођења радова тако и у фази експлоатације овог постројења. Машинска зграда се састоји од проточног тракта са бетонском спиралом, Каплан турбином и кољенастим дифузором, те генераторском етажом и етажом монтажног платоа. Са коте монтажног платоа до коте генераторске етаже је обезбјеђен приступ степеницама, а манипулација опремом у фази монтаже и ремонта помоћу мосног крана. У машинској згради су инсталисане двије производне јединице, односно двије Каплан турбине са одговарајућим синхроним генераторима и трафоима, те осталом пратећом машинском и електро опремом. Улазни дио проточног тракта је одвојен, раздјелним зидом између турбина, тако да свака турбина има посебну решетку и помоћни табласти затварач. Пред решетком је дно канала спуштено, што представља таложницу коју је могуће испирати преко темељног испуста кроз праг (насип).

Одводни канал - од машинске зграде до природног корита Пливе предвиђено је извођење одводног канала. Дно канала је условљено котом успора низводне хидроелектране (МХЕ „Главица“) и котом корита ријеке.

Техничке карактеристике МХЕ „ЈОВИЋИ“:

❖ Хидроелектрана:	МХЕ „Јовићи“
❖ Тип постројења:	проточно - деривациони
❖ Средњи дневни проток:	сса 24,2 m ³ /s
❖ Инсталисани проток:	20 m ³ /s
❖ Еколошки прихватљив проток	7,3 m ³ /s
❖ Коефицијент искоришћења	0,82
❖ Дужина доводног канала:	120 m
❖ Ширина доводног канала:	6,80 m
❖ Висина десног зида канала:	2,2 m
❖ Висина лијевог зида канала:	3,5 m
❖ Бруто пад:	3 m
❖ Нето пад:	2,9 m
❖ Снага постројења:	0,6 MW
❖ Тип турбине:	Хоризонтални каплан

❖ Број турбина	2
❖ Димензије машинске зграде:	10,2 m x 26 m

У приложеној документацији је наведено да ће се утицаји огледати кроз утицаје током припреме и изградње, као и утицаје у току експлоатације предметне МХЕ.

Током изградње обеката постројења доћи ће неминовно до емисије прашине у ваздух, емисија буке и вибрација у облику сеизмичких таласа те продукције отпада. Приликом извођења грађевинских радова доћи ће до ангажовање „тешке“ грађевинске оперативе и одређеног броја грађевинских радника. Коришћена механизација издувним гасовима повећава локално загађивање ваздуха, нивоа буке, а могуће је загађење површинских вода. Имајући у виду предметни локалитет, значајније по параметру суспендованих чврстих честица него по издувним гасовима (NO_x, CO, SO₂ и др.) како из разлога близине великих саобраћајница, тако и прашине коју стварају камиони и друга механизација на градилишту. На основу искустава изградње оваквих објеката на сличним градилиштима могуће је очекивати да ће се честице пречника већег од 50 микрона исталожити на блиским растојањима до 50 m, честице од 20 микрона до удаљености од 200 m, честице од 10 микрона ће се таложити на растојањима до 500 m, а ситније честице (<10 μm) се могу појавити и на већим растојањима (< 800 m). На ширење прашине утицај имају морфологија терена, покривеност простора вегетацијом те карактеристике вјетрова на локацији.

Наведени штетни утицаји се морају спријечити орошавањем градилишта, правилним руковањем грађевинском механизацијом, употребом технички исправних стројева и досипањем горива само на мјесту које је за то предвиђено.

Приликом извођења радова у самом кориту ријеке Пливе и у близини обале, доћи ће и до испирања финих фракција земљишта уз замућење ријеке. Из тих разлога неопходно је предвидјети мјере заштите при руковању разним машинским уљима и мазивима, нафтним дериватима као и сакупљање уља и мазива уз спречавање било каквог угрожавања ријеке и њених обала. Неконтролисана емисије отпадних вода приликом изградње неће бити уколико се извођачи радова буду придржавали свих мјера дефинисаних добром грађевинском праксом.

При разматрању угрожености земљишта од загађивања, основа је физичка деградација (уклањање површинског слоја) а затим и његово загађивање активностима грађевинских возила и др. транспортних средстава, процуривања горива, мазива и моторног уља. Обавеза је извођача радова да изврши ремедијацију угроженог земљишта и доведе га у првобитно стање.

Комунални отпад, чија количина зависи од броја радника присутних на градилишту, мора бити сакупљан у одговарајуће контејнере, који ће бити уредно пражњени у сарадњи са локалном комуналном службом.

У процесу изградње неће доћи до настанка јонизујућег и нејонизујућег зрачења.

Са обзиром на карактер пројекта, приликом његове реализације доћи ће до продукције отпада сљедећег поријекла:

Врста отпада према Правилнику о категоријама, испитивању и класификацији отпада (Службени гласник Републике Српске бр. 19/15)		Поријекло отпада
група отпада	назив отпада	
13 00 00	Отпадна уља и отпад од течних горива (осим јестивих уља и уља из поглавља 05, 12 i 19)	отпад ће настајати приликом изградње од отпадних уља из грађевинских машина и камиона
15 00 00	Отпадна амбалажа, апсорбенси, материјали за упијање, филтерски материјали и заштитна одјећа која није спецификована на други начин	приликом изградње МХЕ настајаће мања количина амбалажног отпада као посљедица коришћења материјала као и зауљених крпи, апсорбенса, заштитне одјеће
17 00 00	Грађевински отпад и отпад од рушења објеката (укључујући ископану земљу са онечишћених/контаминираних локација)	отпад који настаје као посљедица извођења грађевинских радова на изградњи хидроенергетског комплекса
20 00 00	Комунални отпад (отпад из домаћинства и слични отпад из индустријских и занатских погона) укључујући одвојено прикупљене састојке	комунални отпад који ће настајати као посљедица присуства радника на градилишту током изградње

У току експлоатације предметног објекта опрема за производњу електричне енергије у свом раду или при одржавању производи веома мало отпадних материја које у већој или мањој мјери могу негативно утицати на животну средину.

При производњи електричне енергије у хидроелектрани, нема емисије штетних гасова у атмосферу, што је предност према Куото протоколу (1997. године). Након изградње хидроелектране и у току експлоатације објекта настајаће сљедеће врсте отпада:

- отпадно уље и евентуално расуто течено гориво,
- плутајући отпад сакупљен на водозахвату и
- комунални отпад нехатом бачен у ријеку.

Ниво буке и вибрација у току рада електране, који настаје од рада турбина и генератора, задржава се и потпуно локализује унутар машинске зграде.

Прекомјерног извора свјетлости, која би утицала на околину неће бити из објекта ове електране. Све што може нарушити постојећу околину је освјетљење објекта ноћу на шта се временом животиње навикну, а на биљке нема утицаја. Извора топлоте, који би утицао на околину, из ове хидроелектране не може бити.

На основу могућих наведених утицаја предложене су мјере заштите које су наведене у овом јешењу. Извршавањем мјера у фази изградње и експлоатације објекта, наведених у Доказима и овом рјешењу, негативан утицај на животну средину може се свести на прихватљив ниво.

У складу с одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине у дневном листу „Глас Српске“, дана 14.12.2017. године објављено је обавјештење о поднесеном захтјеву

за издавање еколошке дозволе, а документација је достављена општини Шипово, дана 08.12.2017. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року а ни до дана одлучивања није било примједби, прилога и сугестија заинтересоване јавности на поднесени захтјев и документацију достављених Министарству. Такође, општина Шипово је доставила обавјештење број 04-330-9/17 од 16.01.2017. године у којем је навела да за вријеме трајања јавног увида није било мишљења нити примједби за примљених у просторије општине Шипово.

Цијенећи да су докази израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине, да су исти кориговани и употпуњени одговарајућим мјерама за заштиту вода и природе, као и чињеницу наведену у доказима да се реализацијом мјера утврђених овим рјешењем утицаји на животну средину могу свести у дозвољене мјере, Министарство је на основу члана 90. Закона о заштити животне средине одлучило као у диспозитиву рјешења.

Накнада у износу од 150,00 КМ наплаћена је у складу Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број 100/11, 103/11 и 67/13).

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, уређење, грађевинарство и екологију, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема овог рјешења. Тужба се предаје у два истоветна примјерка таксирана са 100 КМ судске таксе непосредно Суду или му се препоручено шаље поштом.

Уз тужбу се прилаже ово рјешење у оригиналу или препису.

МИНИСТАР

Сребренка Голић

Достављено:

1. „Природна енергија“ д.о.о. Шипово
2. Одјељењу за просторно ... општина Шипово
3. Републичком еколошком инспектору
4. Евиденцији
5. а/а